

Viherpesun ja tukikapitalismin loputon kierre

"Sähkön tuotannon muuttuessa kannattamattomaksi, tuemme suurkulutusta ja heikennämme ympäristölakeja, kirjoittaa Riikka Rajalahti".

PSL huomio. Kirjoitus on laadittu jo helmikuussa ja on 'tiivistelmän tiivistelmä' - eli todella tiivistä tekstiä. Mukana on lukuisia lähdeviitteitä.

Vahva lukusuositus myös lukea tässä facebook julkaisussa mukana oleva pidempi versio, ml 'ikiliikkuja' kuvio, joka osoittaa miten vuorotellen ja rinnakkain tuemme sähkön tuotantoa ja kulutusta. Suomessa on yhtiöitä, jotka väittävät toimivansa markkinaehtoisesti, mutta jotka nauttivat sekä suorista tuista että yhteisöveron hyvityksestä.

Kauppalehden kirjoitus:

Lukijalta. Sähköjärjestelmän kehitystä ohjaavat etujärjestöt ja tukitoimet. Tuemme uusiutuvaa energiaa kannustimin, jotka päätyvät usein ulkomaisille pääomasijoittajille. Sähkön tuotannon muuttuessa kannattamattomaksi, tuemme suurkulutusta ja heikennämme ympäristölakeja. Kulutuksen uhatessa ylittää tarjonnan ja kantaverkon kapasiteetin, tuemme lisää ja estämme lainsäädännön korjausta.

Uusiutuvan energian tuet ovat johtaneet hallitsemattomaan rakentamiseen ja kannibalismi ilmiöön. Tuulivoiman suorat tuet kattavat syöttötariffin, preemiojärjestelmän ja muita tukia, EU-tukien ohella. Aurinkovoima on JTF:n piirissä. Epäsuorat tuet kattavat kustannusten ulkoistamisen – maan lunastamisen vuokraamisen sijaan, perustusten jättämisen maaperään ja riittämättömän osallistumisen säätövoiman ja siirron kustannuksiin.

Haittoja, kuten asunnon arvon alennusta, metsäkatoa ja hiilinieluja, luontokatoa tai Puolustusvoimien tutkia, ei korvata. Valtionosuustasausjärjestelmä nyky muodossaan on piilotuki aurinko-, tuuli- ja vesivoimalle.

'Tukien vuoksi investointeja viivytetään'

Investointien kannattavuus on heikentynyt lisääntyneen tuulivoiman ja Olkiluodon valmistumisen seurauksena. Tuulivoiman kannattavuus on laskenut myös inflaation, korkojen ja hankintaketjun pullonkaulojen takia. Syöttötariffin ulkopuolisten voimaloiden kannattavuus on laskenut, ilman ppa-sopimusta. Ala on kannibalisoitunut – tuulettomina aikoina ei voi myydä, voimakkaan tuulen aikana hinta on matala.

Sähkön kysynnän kasvattamiseksi ja valtiontukikilpailuun vastaamiseksi asetettiin yhteisöveron hyvitys paljon sähköä käyttäville investoinneille, kuten akku-, vety- ja terästuotannolle. Päästäkseen tuen piiriin, moni yhtiö viivästytti investointiaan. Tukikapitalismin seurauksena on yhtiöitä, kuten Nordic Ren Gas, jotka hyötyvät merkittävästä suorista tuista sekä yhteisöveron hyvityksestä. Voimassa on myös sähköveron alennus. Datakeskusten turhaan sähköveroaleen on jo esitetty muutoksia.

Samanaikaisesti uusiutuvien luvitusta on helpotettu ja ympäristölakeja heikennetty. Heikennyksiä ovat luonnonsuojelulain muutos ja poikkeukset ennallistamisasetuksen ja vesipuidedirektiivin noudattamisessa. Saksassa luonnonsuojelulain takia jumiutuneet hankkeet etenivät lakimuutoksen seurauksena.

'Ydinvoiman hyväksyttävyydestä kiistellään edelleen'

Datakeskus- ja vetyinvestointien käynnistyttyä, huolena on tuotannon ja kantaverkon kapasiteetin riittävyys – ja tukeminen. Säästä riippumattoman ja huoltovarmuuden kannalta tärkeän ydinvoiman investointiedellytykset on kuitenkin keinotekoisesti heikennetty.

Edellytysten parantamista ovat vastustaneet erityisesti uusiutuvan energian parissa toimivat tahot. Myös EU:n kiistely ydinvoiman hyväksyttävyydestä, energialainsäädännöstä ja rahoituksesta on aiheuttanut haasteita.

Tuulivoiman lainsäädännön uudistamista on lisäksi jarrutettu etujärjestöjen painostuksesta – luonto-, ympäristö- ja omaisuudensuojahaitoista välittämättä. Esimerkkejä näistä ovat valtionosuustasausuudistus, maankäytön muutosmaksu, perustusten purkamisvelvoite, linnustoarviointien hyllyttäminen ja kansallinen suojaetäisyys.

Olemmeko luoneet ikiliikkujan? Teollisuuden Finlandia julistus odottaa jo toteuttamistaan.

Riikka Rajalahti, maatalous- ja metsätieteiden tohtori

Pidempi versio kuvineen: <https://pelastetaansuomenluonto.fi/.../Vihrean-sahkon...>

<https://www.kauppalehti.fi/.../2a46c9ff-795a-4572-9d72...>